

Meertaligheid: een verhaal van ons allemaal

Meertaligheid in het onderwijs: het is een verhaal van ons allemaal. Een onderwerp waar veel over gezegd kan worden en dat zorgt voor nieuwe uitdagingen en nieuwe inzichten. Niet alleen hier in Vlaanderen, maar in alle hoeken van de wereld. Dat is precies waarom eNSPIRED, een programma van VVOB, in november 2019 een internationaal gastcollege organiseerde met experte Kathleen Heugh van de University of South Australia en in november 2020 onderwijsexperten uit Vietnam, Zuid-Afrika en België virtueel samenbracht om kennis, ervaringen en inspiratie uit te wisselen tijdens een Digitale Leerweek.

Lisse Moons en Soetkin Bauwens

Over eNSPIRED

VVOB - *education for development* werkt aan de duurzame verbetering van de kwaliteit, efficiëntie en effectiviteit van onderwijs in Vlaanderen en het buitenland. eNSPIRED is de roepnaam van het VVOB-programma rond gelijke onderwijskansen. Via onderwijspraktijken uit het Globale Zuiden inspireert eNSPIRED over hoe werken aan gelijke onderwijskansen en omgaan met diversiteit in Vlaanderen anders kan. Ieder jaar staat in het teken van een thema. In 2020 was dat 'meertaligheid in het onderwijs'. Meer info vind je via www.enspired.net en via onze Twitter-, Facebook- en Instagram-kanalen.

Over de auteur

LISSE MOONS

is Communication Officer voor de VVOB-programma's in België, waaronder eNSPIRED.

SOETKIN BAUWENS

is coördinator van eNSPIRED.

Meer dan 450 lerarenopleiders, pedagogische begeleiders, (toekomstige) leerkrachten en schoolleiders uit verschillende hoeken van de wereld namen deel aan de Digitale Leerweek van eNSPIRED over meertaligheid in het onderwijs. Van 17 tot en met 26 november 2020 gingen deelnemers iedere ochtend gedurende anderhalf uur in dialoog met sprekers van verschillende organisaties zoals UNICEF Vietnam, Funda Wande, ChildFund Vietnam, CPUT Cape Town, Onderwijscentrum Brussel, Arteveldehogeschool, Vives Hogeschool en Odisee.

Er werd gestart met *talks* over meertaligheid en onderwijs in Vietnam, Zuid-Afrika en België. Drie landen, drie verschillende contexten, maar veel gemeenschappelijke uitdagingen. Anh Phuong Ha, top 10-finalist van de Global Teacher Prize 2020, gaf nadien een keynote waarin ze de cruciale rol die leerkrachten spelen benadrukte.

Tijdens de dagen die volgden, konden deelnemers zich verder verdiepen en laten inspireren tijdens verschillende thematische sessies waarin nog meer sprekers uit Vietnam, Zuid-Afrika en België het woord namen. Zij deelden hun expertise over mate-

riaalontwikkeling, begrijpend lezen en professionele ontwikkeling. Want hoe leer je een taal zonder boeken en verhalen of zonder goed opgeleide leerkrachten?

SAMENWERKING

Het waren dagen boordevol tips, ervaringen en verhalen. Een van de geleerde lessen is dat meertaligheid in het onderwijs een verhaal van ons allemaal is, waarbij samen-

werking centraal staat. We hebben iedereen nodig: politieke leiders, schoolleiders, lerarenopleiders, pedagogisch begeleiders, ouders, de hele gemeenschap ... én uiteraard de leerkrachten. Zij spelen een enorm belangrijk rol bij het creëren van een veilige, betekenisvolle en positieve taalleeromgeving.

Daarnaast is samenwerking belangrijk omdat er niet één oplossing bestaat voor de verschillende uitdagingen die meertaligheid met zich meebrengt. *'Ik neem naar mijn organisatie vooral mee dat men elders op de wereld op vergelijkbare uitdagingen stuit en ook zoekende is naar goede antwoorden hierop'*, zei een van de deelnemers. *'Meertaligheid is een must. Het is belangrijk om te leren van elkaar en ons aan elkaar aan te passen'*, zei een andere deelnemer. Door samen te werken, raakvlakken te vinden en samen te zoeken naar oplossingen, kom je veel verder.

HET BELANG VAN DE MOEDERTAAL

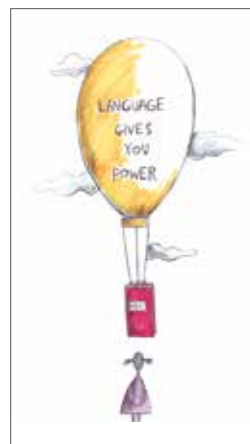
Wanneer een leerling zich veilig voelt en de ruimte krijgt om ook in de klas ge-

bruik te maken van zijn moedertaal, zal die zich zelfzekerder voelen en zowel de moedertaal als de instructietaal sneller en beter onder de knie krijgen. Het is niet noodzakelijk dat de leerkracht de moedertaal verstaat maar door een brug te slaan tussen deze verschillende talen, geef je erkenning aan de moedertaal én de identiteit van de leerling. Dit hoeft bovendien helemaal niet moeilijk te zijn. Zo kan je door eenvoudige ingrepen, de thuistaal van leerlingen binnenbrengen in de klas. Dat kan door bijvoorbeeld leerlingen met dezelfde thuistaal te laten samenwerken.

TAAL IS MACHT

Bepaalde talen worden door sommigen beschouwd als machtiger of waardevoller dan andere en zo zijn er veel etnische minderheidstalen die als minderwaardig worden gezien. Daar moeten we ons bewust van zijn en in de klas moet er ook aandacht aan worden besteed. Want elke taal is even waardevol en zorgt voor verrijking.

SDG4

Kira Boe van Oxfam Ibis gaf als afsluiter een keynote waarin ze het belang van meertaligheid in het onderwijs bena-

drukte voor het behalen van Duurzame Ontwikkelingsdoelstelling (SDG) 4: kwaliteitsonderwijs. Door meertaligheid een plaats te geven binnen het onderwijs, zorgen we voor meer gelijkheid en een betere kwaliteit van het onderwijs.

Een creatieve blik

De tekeningen die je hier ziet, zijn gemaakt door illustratrice Nilu Kuhpour. Zij gaf haar eigen interpretatie aan wat ze hoorde tijdens de openings- en slotsessie van de eNSPIRED Digitale Leerweek over meertaligheid in het onderwijs.

Let's get eNSPIRED!

Op de website van eNSPIRED kun je alle opnames en de aparte presentaties van de Digitale Leerweek en het internationaal gastcollege over meertaligheid in het onderwijs integraal herbekijken. Daarnaast vind je er een heleboel inspiratiematerialen en kan je ook de andere afgelopen eNSPIRED-evenementen herbeleven.